

Imkeren met de Golzkast (5)

Tekst en foto's dr. Friedrich Pohl, vertaling Wietse Bruinsma (*Dit is het vijfde en laatste deel in de serie*)

Raatvervangning

Het bijenonderzoeksinstituut in Celle (Duitsland) beveelt een jaarlijkse raatvernieuwing van ongeveer 30% van de raten in een volk aan. Deze raathygiene verkleint de infectiedruk van ziekteverwekkers. Raatvernieuwing in de Golzkast is eenvoudig doordat broedkamer- en honingkameramen hetzelfde formaat hebben. Het uitbouwen van kunstraat verloopt probleemloos, zowel in de broed- als in de honingkamer. De volgende handelingen vergemakkelijken de raatvernieuwing:

- Lege randramen worden vroeg in de lente weggenomen en omgesmolten.
- Ramen met voer die niet nodig zijn in het volk worden weggenomen bij het vrijgeven van de honingkamer en

later voor afleggers gebruikt.

- Ramen in de broedkamer die helemaal of bijna helemaal gevuld zijn met honing hang ik in de honingkamer. Daarvoor in de plaats hang ik uitgebouwde ramen uit de honingkamer.
- Voor het maken van broedafleggers gebruik ik zo donker mogelijke broedramen uit productievolken. De productievolken krijgen alleen rammen met kunstraat als vervanging!

Een extra maatregel geeft me de gelegenheid om in de productievolken zo goed als 100% raatvernieuwing te realiseren: sinds het optreden van Amerikaans Vuilbroed ongeveer 10 jaar geleden op mijn bijenstand heb ik

de gewoonte ontwikkeld om 's winters geen uitgebouwde rammen meer op te slaan. Alle rammen die zich niet in de volken bevinden smelt ik in november om. Zo bestaat er ook geen gevaar meer voor wasmotten. Het nadeel dat er door meer uitbouwen van raat wat minder honing geoogst kan worden neem ik daarbij graag op de koop toe.

Juiste opslag van rammen

Als ik echter mooi uitgebouwde raat heb die 's winters moet worden opgeslagen dan doe ik dat alleen in ongebruikte kasten of in andere afsluitbare bakken. Als deze doorzichtig zijn kunnen ze snel geïnspecteerd worden, zonder ze te hoeven openen. NB Mottenstrips zijn verboden aange-

Inspectie. Rechts Friedrich Pohl.

Voeren met suikerdeeg.

zien die giftige stoffen bevatten die ook in honing of was kunnen worden teruggevonden. Het gebruik van zwavel verdient naar mijn idee evenmin aanbeveling, want er bestaat gevaar van vorming van zwavelzuur, nog afgezien van de vieze lucht en het brandgevaar. Wél zinvol is de verdamping van azijn- of mierenzuur in de opslagbakken of het meerdere malen diep vriezen van ramen. Maar in het algemeen is het 't eenvoudigst om alleen onbebroede raten op te slaan!

Pro's en contra's van de Golzkast:

- + Gelijke raampjesmaat in broed- en honingkamer.
- + Gemakkelijk omhangen van ramen tussen de beide kamers mogelijk zonder tillen van bakken.
- Niet mogelijk om bij de raatvernieuwing hele bakken tegelijk te vernieuwen.
- Extra kasten nodig voor opslag en transport van ramen.

'Voordelen' en 'nadelen' moet men wel genuanceerd beschouwen. Een voorbeeld: bij de Golzkast is het afnemen van een volle honingkamer niet mogelijk. Die mogelijkheid wordt bij stapelkasten als een voordeel gezien aangezien zo sneller gewerkt kan worden. Bij de Golzkast worden de ramen één voor één uitgenomen en in de transportkast gezet. Dat neemt weliswaar meer tijd in beslag maar spaart de rug. Men kan het als nadeel

beschouwen dat een aparte transportkast nodig is voor de geogste ramen, maar men is vrij in de keuze van de grootte van zulke kasten om het tillen niet al te zwaar te maken.

Nog eens alle voor- en nadelen van de Golzkast op een rij:

- + Geen tillen van zware kasten.
- + De broedruimte kan direct geïnspecteerd worden zonder bakken af te hoeven nemen.
- + Snel overzicht van het volk daar broed- en honingkamer naast elkaar liggen.
- + Gelijke werkhoogte voor alle ramen waardoor de rug gespaard wordt.
- + Het werken in de volken kan, al naar gelang de hoogte van het onderstel onder de kast, staand of zittend gebeuren. De kast kan vanaf drie kanten bewerkt worden.
- + Imkers staan tegenover elkaar rond de kast, waardoor bijvoorbeeld de communicatie tussen leerling-imker en mentor gemakkelijk verloopt.
- De kast is niet uitbreidbaar. Als alle ramen bezet zijn is de kast vol. Dit betekent dat men van het volk broed moet afnemen, bijvoorbeeld om een broedaflegger te maken. Maar het voordeel daarvan is dan weer dat het de varroadruk in het volk vermindert.
- Bij de honingogst kan geen bijenvlucht gebruikt worden. De ramen moeten één voor één uitgenomen en afgeveegd worden. Maar met een bijenveegmachine kunnen de bijen in een emmer worden opgevangen.

Als men daar een bevruchte koningin bij hangt heeft men zonder veel omhaal een kunstzwerm verkregen.

- Het voor de eerste keer bevolken van de kast en het overgaan op een andere raampjesgrootte (vaak wordt het formaat Kuntzsch Hoog gebruikt in de Golzkast) houden extra werk in, totdat alle ramen omgewisseld zijn. Er worden maar weinig volken voor verkoop aangeboden op deze maat ramen. Maar aan de andere kant wordt zo wel alle raat vernieuwd.

Tot slot spreek ik mijn dank uit voor de vele reacties van imkers in Duitsland en omliggende landen die zich voor deze kast interesseren. Ik heb daarbij gemerkt dat er duidelijk meer varroa-behandeling met mierenzuur plaatsvindt dan voorheen. Het zou goed zijn als hierover meer zou worden uitgewisseld in imkertijdschriften en op internetfora. Ook vind ik het verheugend dat het aantal producenten van Golzkasten toeneemt, waarmee ook innovaties aan de kast meer in zicht komen. Hoe meer imkers de Golzkast gaan gebruiken hoe meer verbeteringen zullen worden aangebracht. Een aantal educatieve bijenstanden hebben nu ook een Golzkast opgesteld ter demonstratie. ●

Ik wijd deze serie artikelen aan mijn imkervriend Jan Charpentier, de tachtig gepasseerd, die nog steeds met veel genoegen imkert met de Golzkast.

Broed- en honingkamer op één niveau.

